

Un teatru mare pentru cei mici

Care și cum vor fi spectatorii anului 2000?

Putem azi, fără îndoială, privind prin perspectiva documentelor Conferinței Naționale a P.C.R., să ne apropiem viitorul, ceea ce cindva, în literatura pentru copii, ținea de specia basmului. Așa cum, în toate domeniile sociale, făuritorii de bunuri spirituale și materiale și-au putut analiza, desluși, orienta creația lor, și cei care scriu teatru pentru copii pot și trebuie să o facă.

De-a lungul anilor, „scrisul“ pentru copii a devenit tot mai pregnant literatură. Valoarea s-au decantat, criteriile de selecție s-au ascuțit. Dintr-un domeniu bintuit de diletantism (cu destul de mulți grafomani care reușeau să răzbată prin stăruință), scrisul pentru cei mici s-a înnobilit.

Teatrul pentru copii, chiar dacă astăzi nu este răsfățat cu o mare bogăție de opere literar-dramatice, și-a afirmat pregnant existența. Cele 20 de teatre de păpuși (dintre care „Tândărică“ e astăzi un adevărat etalon-aur în lume), Teatrul „Creangă“ și Teatrul Tineretului din Piatra Neamț solicită și așteaptă noi și noi piese, piese ale actualității, piese contemporane.

A fost de totdeauna limpede că scrisul teatral închinat celor mici este și trebuie să fie implicit, organic, educativ. În acest domeniu opera literară, valoarea ei este susținută de „caratul“ fondului etic. A scrie

teatru pentru copii înseamnă a scrie pentru ziua de mâine, înseamnă a privi în perspectivă, înseamnă a pregăti totodată viitorii spectatori. „Capitalul“ literar investit astăzi aduce o „dobândă“ uriașă mâine cînd copilul va fi atras de artă, literatură, și în măsura în care scriitorii au făcut astăzi eforturi pentru a-l educa.

Am călătorit cu un turneu al teatrului „Tândărică“ în țările nordice. Am rămas uimit de atenția pe care oficialitățile o acordau teatrului pentru copii. (Prezența noastră acolo era și ea o dovadă.) „Avem nevoie de spectatori peste 10—15 ani s-a explicat. Teatrul în țările nordice trece printr-o criză acută. Peste două decenii în acest fel, vom avea public!“.

În țara noastră datele problemei, evident, sînt altele, avem public de toate vîrstele, și vrem să avem public mereu: și azi și peste două decenii. Am asistat la mai multe concursuri de teatru ale pionierilor. Mai multe formații au jucat și piese scrise de mine. Confruntarea aceasta emoțională a fost încă o autentică lecție (și o autocritică): teatrul pentru copii trebuie adus în strictea, imediata contemporaneitate. Perisabile, schemele drăgălașe și dulci ale poznelor copilărești nu mai rezistă tensiunii contemporane. Sînt desuete ca romanele doamnei de Ségur. Viața copiilor de azi e bogată, multilaterală, com-

plexă. Ei vor adevărul despre ei, despre viață. Nu vor să fie mistificați. De mai multe luni dețin la televiziune o rubrică intitulată „Tolba de scrisori”. Scriitoricește vorbind e o uriașă experiență. Primesc mii de scrisori. Vesele și amare. Copiii, chiar cei mai mici sînt preocupați de drumul lor viitor. Pun întrebări răscolitoare, vor să devină oameni! Am cules mii de pagini ale unor eventuale piese senzaționale, dictate (chiar dacă au greșeli ortografice) copiilor de propria lor viață. Copiii vor prototipuri pe scenă, vor eroi adevărați, vor dezbateri (da, și dezbateri!) etice în acțiune și nu în tirade retorice, sterile. Membru al unui juriu ce selecta piese scrise de elevi am depistat dintre concurenți cîțiva autori dramatici între 15—18 ani.

Formidabilă surpriză! Unii, autentice talente. Scrisul lor vădește și ceea ce așteaptă copiii de la scrisul nostru: sinceritatea problematică autentică. Da, „teatrul pentru copii trebuie să fie la fel ca cel pentru oamenii mari, numai că ceva mai bun”, a spus un mare om de teatru și totodată un mare iubitor de copii.

Mesajul scriitorului socialist pentru copii trebuie să fie la fel de limpede și concludent și în piesa-basm pentru copilul de patru ani, și în piesa realistă pentru cel de 14 primăveri. E aceasta o muncă nobilă, de o mare răspundere, cu mari satisfacții per-

sonale (chiar dacă atenția criticii e mai puțin promptă, chiar dacă micii spectatori nu rețin numele autorului, chiar dacă recompensele de tot felul sînt mai mici). Iată, o întîlnire cu o sală pentru copii! Îți simți confruntate aici intențiile etice, estetice, pedagogice, psihologice...

Teatrul pentru copii, azi depășind faza incurajărilor, e totuși încă în cea a promisiunilor, deși spectacole, autori, regizori, teatre, au cucerit lauri pe drumuri internaționale. Și poate că nici o critică competentă nu s-a ocupat de această problemă, aprecierile fiind uneori foarte subiective și lipsite de criterii. Au lipsit dezbaterile și schimbările de opinii bazate pe criterii estetice, după cum scrisul pentru cei mici nu a ajuns în „casa” scriitorilor, ci doar în... „grădinița” acestora.

Dar noi trebuie să scriem mai mult, mai bine, mai angajat, pentru noua generație.

Numai o dramaturgie mare pentru cei mici îi va ajuta pe cei mici să devină mari: oameni adevărați ai timpului nostru.

Există azi o multitudine complexă de probleme, iscate de adevărurile vieții, de relațiile în societate și familie, de noua structură a învățămîntului școlar, de prezentul și viitorul nostru înmănunchiat în marile adevăruri ale Partidului, ale noastre. Avem teme, avem subiecte, avem eroi — sînt convins că vor fi și piese.

